

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลต่างๆ

1. ชื่อวิชาหรือกิจกรรม : รู้เท่าทันเศรษฐกิจ เข้าใจมูลค่าเงิน ปรับแผนการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

2. ชื่อครู/หน่วยงาน : นายอัศุลอาสิทธิ์ หะยีชาแดร์

ชื่อโรงเรียนที่สอนหรือฝึกสอน : โรงเรียนบ้านตันหยงเปาว์

ภาคการศึกษาและปีการศึกษาที่ใช้สอน/ทำกิจกรรม : ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1

รูปแบบการนำไปใช้ :

☐ รายวิชาเฉพาะ _____

☒ สอดแทรกในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม _____

☐ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม / ชมรม / ค่าย / ชุมนวมเนนเนน) ได้แก่ _____

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย บทบาท และมูลค่าของเงินในระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนเข้าใจความหมายของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสภาวะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด และสภาวะทางการเงินของตนเองหรือครอบครัวได้อย่างมีเหตุผล

3. เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการเงินในการวางแผนและปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายหรือการออมให้เหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม

4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการวางแผนการเงิน มีความตระหนักรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และเห็นความสำคัญของการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันทางการเงิน

4. สมรรถนะทางการเงิน (Financial competency) :

- สมรรถนะที่ 1 การเข้าใจบทบาทและมูลค่าของเงิน

สามารถเข้าใจผลกระทบของเงินเฟ้อและเงินฝืดที่มีต่ออำนาจซื้อ รู้จักช่องทางการทำธุรกรรมทางการเงิน พร้อมเงื่อนไขการใช้บริการ และสามารถคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสกุลเงินของแต่ละประเทศได้อย่างถูกต้อง

J1.1 สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด และสภาวะทางการเงินของตนเองได้อย่างมีเหตุผล รวมถึงสามารถปรับแผนการใช้จ่ายหรือการออมเงินให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

5. ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางฯ (ถ้ามี) :

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
อธิบายความหมายและลักษณะสำคัญของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดได้	สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของสถานะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด กับสถานะทางการเงินของตนเองอย่างมีเหตุผล รวมทั้งสามารถปรับแผนการใช้จ่ายหรือการออมเงินให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม
วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่มีต่อราคาสินค้า ค่าครองชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวันได้	
เชื่อมโยงสถานะเศรษฐกิจกับพฤติกรรม การใช้จ่ายและการออมของตนเองได้อย่างเหมาะสม	

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

ชั้นนำ

Warm-up: กระตุ้นความสนใจด้วยสถานการณ์ใกล้ตัว

- ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้คำถามกระตุ้นความคิดที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของนักเรียน เช่น เหตุใดในปัจจุบันเงินจำนวนเท่าเดิมจึงซื้อสินค้าได้น้อยลงกว่าเดิม เหตุใดราคาสินค้าอุปโภคบริโภคบางชนิดจึงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนประสบการณ์จากชีวิตประจำวัน เช่น การซื้ออาหาร ขนม เครื่องเขียน หรือค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ครูนำเสนอภาพหรือข้อมูลเปรียบเทียบราคาสินค้าบางชนิดในอดีตและปัจจุบัน เช่น ข้าวแกง น้ำดื่ม ไข่ไก่ ค่าโดยสาร เพื่อให้นักเรียนสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของราคา
- ครูเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็นมูลค่าของเงินว่า เงินมิได้มีมูลค่าคงที่เสมอไป หากแต่เปลี่ยนแปลงตามสถานะเศรษฐกิจ

Connecting: เชื่อมโยงเข้าสู่สาระสำคัญของบทเรียน

- ครูอธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและค่าครองชีพเป็นผลมาจากสถานะเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืด ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการใช้จ่าย การออม และการวางแผนทางการเงินของทุกคน
- ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนว่า ในคาบเรียนนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของเงินเฟ้อและเงินฝืด วิเคราะห์ผลกระทบของสถานะเศรษฐกิจต่อชีวิตประจำวัน และฝึกปรับแผนการใช้จ่ายหรือการออมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ขั้นสอน ภารกิจ “รู้เท่าทันเศรษฐกิจ วางแผนการเงินอย่างมีเหตุผล”

กิจกรรมที่ 1: ศึกษาและทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องมูลค่าเงิน เงินเฟ้อ และเงินฝืด

6. ครูอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับบทบาทและมูลค่าของเงิน โดยชี้ให้เห็นว่า เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรวัดมูลค่า และเป็นเครื่องมือในการออม แต่ “มูลค่าที่แท้จริงของเงิน” อาจเปลี่ยนแปลงไปตามระดับราคาสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจ
7. ครูอธิบายความหมายของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืด
 - ภาวะเงินเฟ้อเป็นภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เงินจำนวนเท่าเดิมมีอำนาจซื้อลดลง
 - ภาวะเงินฝืดเป็นภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปลดลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการชะลอตัวของเศรษฐกิจและกำลังซื้อของประชาชนที่ลดลง

ในการอธิบาย ครูใช้สื่อประกอบ เช่น อินโฟกราฟิก ตารางเปรียบเทียบ หรือสถานการณ์ตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น หากนักเรียนเคยซื้ออาหารกลางวันด้วยเงิน 30 บาท แต่ปัจจุบันต้องใช้เงิน 40 – 50 บาท เพื่อซื้ออาหารในปริมาณใกล้เคียงกัน ย่อมสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเงินภายใต้ภาวะเงินเฟ้อ ระหว่างการอธิบาย ครูใช้คำถามเชิงวิเคราะห์ เช่น ถ้าราคาสินค้าเพิ่มขึ้นแต่รายรับของครอบครัวเท่าเดิม จะเกิดผลอย่างไร ถ้าราคาสินค้าลดลงแต่ประชาชนไม่กล้าใช้จ่าย เพราะกังวลเศรษฐกิจจะเกิดผลต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมที่ 2: วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง “เงิน 100 บาทในโลกเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป”

8. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน และมอบใบกิจกรรมสถานการณ์จำลองให้แต่ละกลุ่ม โดยกำหนดเงื่อนไขให้นักเรียนได้รับเงินจำนวน 100 บาทเท่ากัน แต่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ดังนี้
 - สถานการณ์เศรษฐกิจปกติ
 - สถานการณ์ภาวะเงินเฟ้อ
 - สถานการณ์ภาวะเงินฝืด

ในแต่ละสถานการณ์ นักเรียนจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่า หากมีเงิน 100 บาท จะวางแผนใช้จ่ายอย่างไร จะเลือกซื้อสิ่งใดบ้าง จะลดค่าใช้จ่ายในส่วนใด จะตัดสินใจออมหรือชะลอการใช้จ่ายหรือไม่ พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจอย่างชัดเจน ครูเน้นให้นักเรียนพิจารณาทั้งความจำเป็น และความคุ้มค่าของการใช้จ่าย เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดบนพื้นฐานของสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ระหว่างดำเนินกิจกรรม ครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และตั้งคำถามเพิ่มเติม เช่น

- หากราคาสินค้าจำเป็นเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนจะลดค่าใช้จ่ายส่วนใดก่อน

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- ถ้าเกิดเงินเพื่อ การออมเงินไว้เฉยๆ เพียงอย่างเดียวอาจเพียงพอหรือไม่
- หากเศรษฐกิจชะลอตัว นักเรียนควรวางแผนใช้เงินอย่างไรให้รอบคอบมากขึ้น

คำถามเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางเศรษฐกิจกับพฤติกรรมทางการเงินของตนเองได้
อย่างลุ่มลึกยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่ 3 : นำเสนอผลการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

9. เมื่อแต่ละกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์เสร็จแล้ว ครูเปิดโอกาสให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์
หน้าชั้นเรียน โดยให้นำเสนอประเด็นสำคัญ ได้แก่ ลักษณะของสถานการณ์เศรษฐกิจที่ได้รับ ผลกระทบที่เกิดขึ้น
ต่อการใช้จ่าย และแนวทางการปรับแผนการใช้จ่ายหรือการออม
10. หลังการนำเสนอ ครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบความแตกต่างของการวางแผนการเงิน
ในแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนเห็นว่า แม้จะมีรายรับเท่ากัน แต่สภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง
สามารถส่งผลให้วิถีคิดและวิถีบริหารเงินแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน ครูช่วยสรุปประเด็นเชิงวิชาการว่า
การวางแผนทางการเงินที่ดีมิใช่เพียงการรู้จักประหยัดเท่านั้น แต่ต้องอาศัยความเข้าใจบริบททางเศรษฐกิจ
การตระหนักถึงความจำเป็นของรายจ่าย และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อรักษาสมดุลทางการเงินของตนเอง

ขั้นสรุป

11. ครูชวน Reflection : สะท้อนความคิดจากบทเรียน โดยให้นักเรียนตอบคำถามสะท้อนคิดเป็นรายบุคคล เช่น
 - เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อ นักเรียนจะปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเองอย่างไร
 - หากค่าครองชีพของครอบครัวเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนสามารถช่วยลดรายจ่ายส่วนใดได้บ้าง
 - เพราะเหตุใดการวางแผนการเงินจึงต้องสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ

นักเรียนเขียนคำตอบลงในแบบสะท้อนคิดหรืออภิปรายร่วมกันภายในชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาส
ให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้จากบทเรียนสู่ชีวิตจริง

Wrap-up: สรุปสาระสำคัญ

12. ครูสรุปองค์ความรู้ร่วมกับนักเรียน โดยเน้นสาระสำคัญว่า เงินมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตและมีมูลค่า
ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้อทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ส่งผลให้
อำนาจซื้อของเงินลดลง ส่วนภาวะเงินฝืดสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ซึ่งอาจส่งผลต่อรายได้
และการใช้จ่ายของประชาชน
13. ครูเน้นย้ำว่า การมีความรู้ความเข้าใจด้านการเงินและการรู้เท่าทันสภาพเศรษฐกิจ จะช่วยให้นักเรียนสามารถ
วางแผนการใช้จ่าย การออม และการตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีเหตุผล เหมาะสม และพร้อมปรับตัวต่อ
การเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

7. การประเมินและการวัดผลการเรียนรู้ :

สิ่งที่วัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
ความรู้ (K) : ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลค่าเงิน ภาวะเงินเฟ้อ และภาวะเงินฝืด	แบบทดสอบสั้น / คำถามระหว่างเรียน / ใบงานวิเคราะห์สถานการณ์	ตอบถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป
ทักษะ (S) : การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสภาวะเศรษฐกิจกับการใช้เงินของตนเอง และการปรับแผนการใช้จ่ายหรือการออม	ใบกิจกรรมกลุ่ม / การนำเสนอผลงาน / แบบประเมินการวิเคราะห์สถานการณ์	สามารถวิเคราะห์และเสนอแนวทางได้อย่างสมเหตุสมผล อยู่ในระดับดีขึ้นไป
เจตคติ (A) : ความตระหนักในการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลและเห็นความสำคัญของการวางแผนการเงิน	แบบสังเกตพฤติกรรม / การมีส่วนร่วมในกิจกรรม / แบบสะท้อนคิด	มีพฤติกรรมแสดงออกถึงความรับผิดชอบและความตระหนักทางการเงิน อยู่ในระดับดีขึ้นไป

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 : สื่อประกอบต่างๆ เช่น แผนการสอน แผนการดำเนินกิจกรรม ใบงาน

ใบงานวิชาสังคมศึกษา

เรื่อง การวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจกับการวางแผนการใช้เงิน

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น ม.1/_____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามโดยใช้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

สถานการณ์ที่ 1: ภาวะเศรษฐกิจปกติ

นักเรียนมีเงิน 100 บาท สำหรับใช้จ่ายใน 1 วัน โดยราคาสินค้าและค่าครองชีพอยู่ในระดับปกติ

1. นักเรียนจะวางแผนใช้เงินอย่างไร

.....
.....

2. นักเรียนจะเลือกออมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....

สถานการณ์ที่ 2: ภาวะเงินเฟ้อ

นักเรียนมีเงิน 100 บาท เท่าเดิม แต่ราคาสินค้าอาหารและของใช้จำเป็นเพิ่มสูงขึ้นกว่าปกติ

1. สถานการณ์นี้ส่งผลต่อการใช้เงินของนักเรียนอย่างไร

.....
.....

2. นักเรียนจะปรับแผนการใช้จ่ายอย่างไร

.....
.....

3. รายจ่ายส่วนใดที่นักเรียนคิดว่าสามารถลดลงได้

.....
.....

สถานการณ์ที่ 3: ภาวะเงินฝืด

ราคาสินค้าบางชนิดลดลง แต่เศรษฐกิจโดยรวมชะลอตัว ทำให้หลายครอบครัวกังวลเรื่องรายได้

1. นักเรียนคิดว่าสถานการณ์นี้มีผลต่อการตัดสินใจใช้เงินอย่างไร

.....
.....

2. นักเรียนจะวางแผนการเงินอย่างไรให้เหมาะสมกับสถานการณ์นี้

.....
.....

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

คำถามสรุป

1. ภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืดแตกต่างกันอย่างไร

2. เพราะเหตุใดการวางแผนการใช้จ่ายจึงต้องสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ

3. จากบทเรียนนี้ นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญเกี่ยวกับการใช้เงินอย่างไร

